

WSTĘP

W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku. Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są organy administracji rządowej, samorządowej, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji oraz organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137, z późn. zm), samorząd gminny jest zobowiązany do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania wskazane w ustawie, a realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanego dalej Programem obejmują:

- 1)** zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2)** udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3)** prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4)** wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5)** podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6)** wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, określone są w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- 1)** zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2)** udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3)** prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz

dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznymi i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

ORGANIZACJA PROGRAMU

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani dla miasta Ostróda, zwany dalej Programem jest zapisem podejmowanych działań, które realizowane będą w ramach zadania własnego gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób uzależnionych, na terenie miasta Ostróda. Zadania Programu są w dużej mierze kontynuacją realizacji z lat poprzednich.

Strategia przeciwdziałania problemom uzależnień będą opierały się na podstawie systemowym i konstruktywnym wdrażaniu programów profilaktycznych oraz terapeutycznych realizowanych we współpracy ze środowiskiem oświaty, pomocy społecznej, organizacji pozarządowych i innych prowadzących działania w tym zakresie. Program uwzględnia rozwiązywanie problemów, które dotyczą uzależnień o alkoholu, środków psychoaktywnych, w tym nowych substancji uzależniających, jak również przemocy w rodzinie związanej z uzależnieniem.

Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. określa sposób realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego oraz zasady ich finansowania, wskazując jednostki samorządu terytorialnego, jako realizatora tych zadań. Tym samym wprowadzone zmiany w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. określają, iż zadania w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalane są corocznie przez radę gminy.

Program koresponduje z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.).

Od 2016 roku obowiązuje Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów. Określony w nim cel operacyjny nr 2 wskazuje: **profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi**. Stanowi również podstawy do tworzenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2021 rok.

Podstawą opracowania niniejszego Programu stanowiły wskazówki wynikające z rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Korzystano również z publikacji Krajowego Biura ds. Zapobiegania Narkomanii pn. „Zasady tworzenia Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii”.

PODSTAWA PRAWNA DZIAŁAŃ

Obowiązek uchwalania Programu wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277) oraz z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r. poz. 852 z późn.zm.). Do realizacji zadań określonych w Programie mają szczególnie zastosowanie następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277),
2. Ustawa przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2019r., poz.852),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz. U. z 2020 r., poz.218),
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821)
5. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (Dz. U. z 2019 r., poz. 2365),
6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz.1876),
8. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. 295),
9. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
10. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn.zm.),
11. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713),
12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020r. poz. 1398),
13. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492).

I. DIAGNOZA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z ZAŻYWIANIEM SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Źródła danych do diagnozy problemów związanych z używaniem alkoholu oraz substancji psychoaktywnych pozyskano od podmiotów współpracujących w realizacji zadań określonych w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w tym:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwany dalej Zespołem;
- Placówki oświatowe;
- Podmioty lecznicze;
- Organizacje pozarządowe Polski Komitet Pomocy Społecznej, zwany dalej PKPS;
- Komenda Powiatowa Policji w Ostródzie;
- Komenda Straży Miejskiej;
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanej dalej KRPA.

1. Sytuacja demograficzna

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań w ramach Programu, dokonano przedstawienia analizy sytuacji rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przedstawiono charakterystykę społeczno – demograficzną zawartą w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Ostróda na lata 2016 – 2025. Według danych Urzędu Miejskiego w Ostródzie stan na dzień 31 grudnia 2019 roku Gminę Miejską Ostróda zamieszkiwało 31 992 mieszkańców, wśród których kobiety stanowiły 53,4%, a mężczyźni 46,6%. W gminie przeważają mieszkańcy w wieku produkcyjnym – 18 628 osób, drugą pod względem liczebności jest ludność w wieku poprodukcyjnym – 7 737 osób, natomiast najmniejszą grupę stanowi ludność w wieku przedprodukcyjnym – 5 627 osób.

2. Sytuacja materialna

Charakterystyką osób uzależnionych od alkoholu jest ich niezaradność życiowa, niedostateczne umiejętności w prowadzeniu własnego gospodarstwa domowego, brak prawidłowych wzorców wychowawczych dla własnych dzieci, co może rodzić problemy opiekuńczo wychowawcze, przyczyniać się do występowania przemocy w rodzinie i innych nieprawidłowych zachowań naruszających obowiązujące normy prawne i społeczne. Osoby mające trudności w kwestii finansowej mogą korzystać z pomocy instytucji jaką jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie wynika, iż w latach 2017 – 2019 liczba rodzin objętych pomocą materialną zmniejsza się. Natomiast liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej 1 z członków rodziny zwiększa się.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

Tabela 1. Liczba rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii korzystająca z pomocy MOPS w latach 2017-2019

Rok	Liczba rodzin objętych pomocą materialną	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS z powodu uzależnienia od alkoholu lub nadużywania alkoholu przez co najmniej 1 z członków rodziny	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS z powodu uzależnienia od innych środków psychoaktywnych (narkotyków) przez co najmniej 1 z członków rodziny	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS z powodu przemocy w rodzinie przez co najmniej 1 z członków rodziny	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS z powodu opuszczenia zakładu karnego przez co najmniej 1 z członków rodziny
2017	1617	28	4	2	20
2018	1553	37	2	2	20
2019	1377	64	4	4	22

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie na potrzeby Programu.

3. Przemoc w rodzinie

Zjawisko przemocy w rodzinie często ma powiązania z problemem alkoholowym występującym w rodzinie. Jak wynika z danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie (tabela nr 6) mężczyźni stanowią znaczną większość osób zatrzymanych w PDOZ.

Jak wynika ze sprawozdania opracowanego przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Ostródzie w roku 2019 sporządzono łącznie 97 procedur „Niebieska Karta”. Wszczęto 86 procedur NK, a zakończono 53. W roku 2018 wypełniono 96 procedur NK, z tego wszczynających było 84, co oznacza, że w 12 rodzinach była prowadzona więcej niż 1 procedura NK. Liczbę przeprowadzonych procedur w latach 2017 – 2019 prezentuje Tabela nr 2.

Tabela nr 2. Zestawienie prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” z podziałem na wypełnione, wszczynają i zakończone.

Rok/proces	Liczba wypełnionych procedur „Niebieskie Karty”	Liczba wszczynających procedur NK	Liczba zakończonych NK
2017	82	75	75 *21 z roku 2015/2016
2018	96	84	80 *20 z roku 2017
2019	97	86	77 *24 z roku 2018

Źródło: Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. PPwR

4. Leczenie osób uzależnionych i ich rodzin.

Zasady udzielania świadczeń regulują ustawy i rozporządzenia oraz lokalne przepisy. Zgodnie z polskim prawem leczenie osób uzależnionych jest dobrowolne. Przepis ten nie dotyczy jednak osób skierowanych na leczenie w drodze postępowania sądowego, na skutek popełnienia przestępstwa i wykroczeń.

Dzieci i młodzież do 18 roku życia, zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, mogą zostać skierowane przez sąd rodzinny, na wniosek przedstawiciela ustawowego, krewnego w linii prostej, rodzeństwa lub faktycznego opiekuna, na przymusowe leczenie i rehabilitację, okres ten jednak nie może być dłuższy niż 2 lata¹.

Poniżej dokonano zestawienia danych z dwóch placówek leczenia odwykowego prowadzących leczenie odwykowe w systemie ambulatoryjnym i półstacjonarnym.

Tabela 3. Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Ostródzie /SOPAT NZOZ MEDICAL CENTER/.

Dane:	2017r.	2018r.	2019r.	I,II, III KWARTAŁ 2020
Mężczyźni do 18 roku życia	j.w	1	0	0
Mężczyźni między 19 a 29 r.ż	j.w	7	3	4
Mężczyźni powyżej 29 r.ż	j.w	51	56	28
Kobiety do 18 r.ż	j.w	0	0	0
Kobiety między 19 a 29 r.ż	j.w	1	0	0
Kobiety powyżej 29 r.ż	j.w	18	21	16
Współuzależnieni	j.w	39	56	45
Ilość udzielonych porad indywidualnych	j.w	407	673	984
Ilość konsultacji psychologicznych	j.w	48	2409	1405
Ilość konsultacji psychiatrycznych	j.w	72	196	196
Terapia podstawowa uzależnienia od alkoholu	j.w	62	192 77	196 34
Uzależnieni od narkotyków	-	20	30	23
F12			8	3
F19			22	20

Źródło: Poradnia Leczenia Uzależnień w Ostródzie

¹ R.Rejniak., Struktura systemu leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych w Polsce „Budowa lokalnej strategii przeciwdziałania narkomanii”, Warszawa 2018, s.48

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

Tabela 4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "PULS" Dienne Centrum Psychiatryczno - Odwykowe - Oddział Dzienny Terapii Uzależnień.

Dane:	2017r.	2018r.	2019r.	I,II, III KWARTAŁ 2020
Mężczyźni do 18 roku życia	0	0	0	0
Mężczyźni między 19 a 29 r.ż	10	0	0	4
Mężczyźni powyżej 29 r.ż	43	29	21	41
Kobiety do 18 r.ż	3	0	1	0
Kobiety między 19 a 29 r.ż	7	0	0	2
Kobiety powyżej 29 r.ż	16	20	12	21
Współuzależnieni	22	14	43	44
Ilość udzielonych porad indywidualnych	1156	137	479	790
Ilość uczestników terapii grupowej	60	45	11	25
Ilość konsultacji psychologicznych	147	98	87	140
Ilość konsultacji psychiatrycznych	147	98	124	206
Zarejestrowane uzależnienia od narkotyków terenie miasta Ostródy			12	19

Źródło: NZOZ - „Puls”

5. Realizacja zatrudnienia socjalnego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Gmina od wielu lat wspiera zatrudnienie socjalne w ramach otwartego konkursu ofert. Zadanie wskazane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Celem podejmowanych działań Centrum Integracji Społecznej jest usamodzielnienie osób zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym przez aktywizację zawodową i społeczną.

Tabela 5.

Rozpoczęło udział (od stycznia)	2017	2018	2019	2020 (dane do III kwartału)
	70	70	69	32
Kobiety	42	30	33	19
Mężczyźni	28	37	36	14
Ukończyło (grudzień)	70	70	45	*październik 33
Kobiety	31	31	22	14
Mężczyzn	39	39	23	19
W ciągu roku	151	138	111	

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDZA NA ROK 2021**

uczestniczyło				
Kwota dotacji	277.000,00	273.000,00	222.300,00	191.100,00
Wydatkowano	277.000,00	273.000,00	188.825,00	*październik 100. 425,00

Źródło: Sprawozdania PKPS, dane własne

6. Naruszenia obowiązujących norm prawnych

Poniżej w tabeli dokonano zestawienia danych dotyczących działań w związku z naruszeniem przepisów prawa wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przeciwdziałaniu narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tabela 6. Dane z Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi				
	2019	I kwartał 2020 r.	II kwartał 2020 r.	III kwartał 2020 r.
Podjęte interwencje	471	92	94	110
Podjęte interwencje wobec nieletnich	16	3	1	6
Zatrzymani nietrzeźwi kierujący	94	8	23	21
Osoby nieletnie nietrzeźwe zatrzymane w PID przekazane opiekunom	16	3	1	6
Osoby nietrzeźwe zatrzymane w PDOZ ogółem:	66	47	26	17
w tym mężczyźni	53	42	24	15
w tym kobiety	13	5	2	2

Źródło: KPP Ostróda

Przedstawione dane z Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie odnoszą się w całości do miasta Ostróda.

W III kwartale 2020 roku odnotowano wzrost interwencji (110) w porównaniu do dwóch poprzednich kwartałów. Odnotowano wzrost liczby osób zatrzymanych w PDOZ 99 po podsumowaniu III kwartałów w porównaniu do roku 2019. Jak wynika z tabeli osobami najczęściej zatrzymanymi i umieszczonymi w PDOZ są mężczyźni (81).

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

Tabela 7. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Art. 207§1 kk	2019 r.		I kwartał 2020 r.	II kwartał 2020 r.	III kwartał 2020 r.
Postępowania wszczęte	41		11	14	11
Postępowania umorzone	11		0	2	1
Postępowania zakończone	30		0	5	5
Podejrzenia pod wpływem alkoholu	Kobiety	14	5	3	1
	Mężczyźni	139	47	26	28
	Ogółem	153	52	29	29
Podjęte interwencje w domu	95		20	21	20
Sporządzono Niebieskie Karty	95		33	21	13

Źródło: KPP Ostróda

W roku 2019 wszczęto **41** postępowań. W pierwszych trzech kwartałach roku 2020 wszczęto **36** postępowań w zakresie podejrzenia popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie. Umorzono **11** postępowań w 2019 roku.

Podjęto **153** działania wobec osób będących pod wpływem alkoholu w 2019 roku. W podsumowaniu III kwartału roku 2020 r. odnotowano **110** działań. Osobami zatrzymanymi ze względu na płeć w roku 2019 było 139 mężczyzn, w podsumowaniu III kwartałów 2020 r 101 mężczyzn.

Tabela 8. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii

Działania	2019	I kwartał 2020 r.	II kwartał 2020 r.	III kwartał 2020 r.
Wszczęte postępowania	52	9	11	12
Zakończone postępowania	46	3	16	4
Podejrzani nieletni	1	0	1	0
Podejrzani dorośli	44	8	9	14
Wykryte czyny	50	9	11	12

Źródło: KPP Ostróda

W roku 2019 wszczęto **52** postępowania w zakresie złamania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W podsumowaniu III kwartału 2020 r. odnotowano **32** wszczęte postępowania. Osobami podejrzanymi o dokonanie czynów w roku 2019 nie zgodnych z prawem są w znacznej większości osoby dorosłe - **44**, w podsumowaniu III kwartałów 2020 r **31** osób dorosłych. W II kwartale 2020 roku odnotowano **1** osobę nieletnią.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDZA NA ROK 2021**

Tabela 9. Dane z Komendy Straży Miejskiej w Ostródzie

ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	2017r.	2018r.	2019	2020 za I, II, III kwartał
Ilość interwencji (spożywanie alkoholu w miejscu publicznym)	492	564	345	281
Ilość interwencji zakończonych pouczeniem (spożywanie alkoholu w miejscu publicznym)	342	438	247	195
Wnioski skierowane do Sądu Rejonowego (spożywanie alkoholu w miejscu publicznym)	1	3	0	1
Ilość postępowań zakończonych mandatem (spożywanie alkoholu w miejscu publicznym)	149	123	98	85
Dane z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	2017r.	2018r	2019	2020 za I, II, III kwartał
Ilość zatrzymanych osób pod wpływem narkotyków	0	0	0	0

Źródło: Komenda Straży Miejskiej w Ostródzie

W roku 2019 odnotowano **345** interwencji. W porównaniu do lat 2017-2018 odnotowano spadek działań. W roku 2019 interwencji zakończonych mandatem za spożycie alkoholu w miejscu publicznym odnotowano **98**. W podsumowaniu III kwartału roku 2020 odnotowano **85** działań w tym zakresie.

W żadnych latach nie odnotowano działań w związku z zatrzymaniem osób będących pod wpływem narkotyków.

7. Dostępność napojów alkoholowych

W dniu 06 sierpnia 2018 roku Rada Miasta w Ostródzie przyjęła 1 uchwałę regulującą dostępność alkoholu na terenie miasta Ostróda:

- Uchwała Nr L/358/2018 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 06 sierpnia 2018 r. w sprawie określenia zasad usytuowania na terenie miasta Ostródy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Uchwała określa nowe zasady usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta Ostróda, zgodnie, z którymi:

- Miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Ostródy nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 50 metrów od wejścia od następujących obiektów:
 - 1) Szkół i innych placówek oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych,
 - 2) Obiektów kultu religijnego.

Odległość o której mowa powyżej mierzona jest po drodze ciągami komunikacyjnymi, między wejściem na teren do obiektów a wejściem do obiektu, w którym ma być zlokalizowany punkt sprzedaży napojów alkoholowych.

W roku 2019 została przyjęta kolejna uchwała:

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

- Uchwała Nr IV/46/2019 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Ostródy (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko -Mazurskiego z dnia 03 kwietnia 2019r. poz.1803).

Uchwała określa maksymalną liczbę zezwoleń (limit) dla każdego rodzaju napojów alkoholowych, odrębnie dla każdego rodzaju napojów alkoholowych, odrębnie dla napojów przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (tzw. handel detaliczny) oraz dla napojów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (tzw. gastronomia). Aktualne limity oraz ich wykorzystanie przedstawione zostały w tabeli nr 10.

Tabela 10. Wykorzystanie limitów zezwoleń, według stanu na dzień 23 września 2020r.

Rodzaje zezwoleń	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży		Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	
	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany	Limit określony w uchwale	Limit wykorzystany
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa (A)	80	65	55	32
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawierających od 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa (B)	75	65	30	18
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawierających powyżej 18% alkoholu (C)	75	64	38	24

Źródło: Dane z Wydziału Spraw Społecznych i Obywatelskich

8. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W poniższej tabeli przedstawiono podjęte działania przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dalej zwaną Komisją. Dokonano zestawienia lat 2017 -2020 (stan na dzień 30.09.2020).

Tabela 11.

Lata	Liczba złożonych wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego	Liczba spraw skierowanych do sądu o zastosowanie leczenia odwykowego	Opiniowanie postanowień	Liczba posiedzeń komisji	Liczba osób skierowanych na badanie do biegłych	Liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
2017	51	12	47	48	26	19
2018	46	10	65	25	31	21
2019	23	8	83	25	16	9
2020 (na dzień 30.10.2020)	21	0	28	13	3	3

Źródło: Sprawozdania przewodniczącego Komisji RPA

Na potrzeby Komisji, biegli sądowi wykonują badania i wydają opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (na jedną opinię składają się dwa badania: psychiatryczne i psychologiczne).

Na przestrzeni lat 2017- 2020 odnotowano spadek złożonych wniosków odnośnie zobowiązania do leczenia odwykowego.

II. BADANIA ANKIETOWE UCZNIÓW KLASY VII, VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ ORAZ III KLASY GIMNAZJUM W OSTRÓDZIE

Badania przeprowadzone w czerwcu 2019 roku, wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 w Ostródzie. Badaniami ankietowymi zostało objętych 75 uczniów w tym 26 uczniów z klasy VII, 23 uczniów z klasy VIII i 26 uczniów z klasy III.

Za źródło informacji przy gromadzeniu danych przyjęto dane uzyskane z ankiety.

Ankieta została opracowana przez zespół specjalistów w ramach projektu realizowanego na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej „**SYSTEM ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH – stan i rekomendacje dla zwiększenia skuteczności i efektywności planowania i realizowania działań profilaktycznych w mikro i makro skali**”.

Narzędziem badawczym była ankieta składająca się z 55 pytań otwartych i wielokrotnego wyboru.

Poniżej przedstawione zostaną niektóre wartości z przeprowadzonych badań, istotne do ukazania zarysu działań w związku z realizacją Programu.

Ankietowani w badaniu zostali zapytani o stopień zadowolenia w poniższych sferach swojego życia. Wyniki przedstawia tabela nr 12.

Tabela 12.

Stopień zadowolenia z:	bardzo zadowolony	raczej zadowolony	trochę zadowolony, a trochę niezadowolony	raczej niezadowolony	bardzo niezadowolony
osobistego poczucia bezpieczeństwa	25%	53%	19%	3%	0%
poziomu materialnego Twojej rodziny	24%	57%	15%	3%	1%
swojej pozycji w klasie, w szkole	20%	50%	26%	3%	1%
kontaktów z kolegami	30%	36%	29%	4%	1%
kontaktów z rodzicami	49%	21%	23%	4%	3%
kontaktów z nauczycielami	17%	43%	32%	5%	3%
swojej inteligencji i zdolności	20%	45%	24%	8%	3%
swojego wyglądu	21%	32%	31%	8%	8%
swojego zdrowia	40%	36%	14%	7%	3%
swojego charakteru	31%	30%	29%	7%	3%
sposobu spędzania wolnego czasu	37%	29%	26%	4%	4%
możliwości decydowania o sobie	35%	45%	15%	5%	0%
możliwości rozwoju swoich zainteresowań	42%	26%	23%	6%	3%
wyobrażeń o przyszłości	31%	39%	23%	5%	2%

Źródło: Badania uczniów Szkoły Podstawowej nr 3

W kolejnym pytaniu zebrano opinię o częstotliwości opuszczania zajęć lekcyjnych z powodu wagarowania. Wyniki przedstawia tabela nr 13.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

Tabela 13.

	nie zdarzyło się	raz lub kilka razy w życiu	kilka razy w tym roku szkolnym	kilka razy w ostatnim miesiącu
razem z całą klasą opuściliśmy cały dzień	88%	9%	3%	0%
razem z całą klasą opuściliśmy pojedyncze lekcje	80%	17%	3%	0%
razem z kilkoma osobami opuściliśmy cały dzień	77%	13%	7%	3%
razem z kilkoma osobami opuściliśmy pojedyncze lekcje	56%	27%	12%	5%
samemu opuściłem cały dzień	56%	16%	13%	15%
samemu opuściłem pojedyncze lekcje	57%	15%	13%	15%

Źródło: Badania uczniów Szkoły Podstawowej nr 3

W kolejnym pytaniu zapytano badanych, co zrobiliby w danej sytuacji. Wyniki przedstawia tabela nr 14.

Tabela 14.

	na pewno odmówię	raczej odmówię	nie wiem co zrobię	raczej przyjmę propozycję	na pewno przyjmę propozycję
zapalenie tytoniu/e-papierosa	63%	12%	5%	11%	9%
wypicie alkoholu	55%	16%	12%	15%	2%
zażycie leku w celu odurzenia się	88%	8%	4%	0%	0%
zażycie małej porcji dopalacza	89%	9%	1%	0%	1%
zapalenie marihuany/haszyszu	72%	12%	3%	9%	4%
zażycie małej porcji innego narkotyku	88%	7%	3%	1%	1%

Źródło: Badania uczniów Szkoły podstawowej nr 3

W kolejnym pytaniu zapytano respondentów, co zrobią, co powiedzą, jak odmówią zażycia środka psychoaktywnego. Wyniki przedstawia tabela nr 15.

Tabela 15.

	nie odmówię	powiem coś "na odczepnego" (nie dzisiaj, źle się czuję, muszę się uczyć itp)	powiem, że nie chcę i wyjaśnię swoje powody	powiem, że nie chcę i zakończę rozmowę bez wyjaśniania powodów	powiem, że nie palę, nie piję lub nie biorę	powiem, że boję się uzależnienia	powiem tylko "nie", bez dalszych rozmów na ten temat	nakrzyczę na osobę, która mi coś takiego proponuje	coś innego
zapalenie tytoniu/e-papierosa	16%	7%	6%	24%	25%	0%	12%	3%	7%
wypicie alkoholu	10%	8%	9%	23%	26%	1%	9%	3%	11%
zażycie leku w celu odurzenia się	4%	4%	5%	25%	24%	7%	16%	7%	8%
zażycie dopalacza	3%	4%	4%	23%	27%	4%	17%	9%	9%
zapalenie marihuany/haszyszu	12%	5%	1%	21%	27%	5%	16%	3%	10%
zażycie innego narkotyku	4%	5%	1%	23%	28%	7%	15%	5%	12%

Źródło: Badania uczniów Szkoły Podstawowej nr 3

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

Następnie uczniowie zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania na temat dokonania poniższych czynności. Wyniki przedstawia tabela nr 16.

Tabela 16.

	Zdecydowanie mogę to robić	Chyba mogę to robić	Trudno powiedzieć	Raczej nie wolno mi	Zdecydowanie nie wolno mi tego robić
palić tytoń/e-papierosy	12%	1%	7%	21%	59%
pić alkohol	8%	4%	9%	27%	52%
upijać się	5%	4%	7%	18%	66%
zażywać leki w celu odurzania się	3%	0%	0%	19%	78%
zażywać dopalaczy	1%	3%	0%	15%	81%
palić marihuanę/haszysz	5%	3%	3%	19%	70%
zażywać inne narkotyki	3%	1%	3%	16%	77%
współżyć seksualnie	9%	9%	11%	17%	54%
używać wyzwisk/wulgaryzmów	11%	20%	16%	23%	30%
stosować przemoc fizyczną/bicie	1%	4%	11%	21%	63%

Źródło: Badania uczniów Szkoły Podstawowej nr 3

Zapytano badanych jak oni odnoszą się do następujących zachowań podejmowanych przez rówieśników. Wyniki przedstawia tabela nr 17.

Tabela 17.

	akceptuję to w pełni	uważam, że to czasami dopuszczalne	jest mi to obojętne	uważam, że tak być nie powinno	jest to zupełnie niedopuszczalne
palenie tytoniu/e- papierosów	15%	7%	38%	21%	19%
picie alkoholu	10%	15%	38%	21%	17%
upijanie się	7%	4%	33%	29%	27%
zażywanie leków w celu odurzania się	3%	4%	25%	25%	43%
zażywanie dopalaczy	3%	4%	21%	24%	48%
palenie marihuan/haszyszu	8%	4%	29%	27%	32%
zażywanie innych narkotyków	3%	5%	20%	29%	43%
współżycie seksualne	11%	5%	34%	23%	27%
stosowanie "mocnych słów" (wyzwiska, wulgaryzmy)	9%	11%	40%	27%	13%
stosowanie siły we wzajemnych relacjach (siła fizyczna, bicie)	5%	5%	18%	32%	40%

Źródło: Badania uczniów szkoły podstawowej nr 3

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

W kolejnym pytaniu zebrano opinię w jakich sytuacjach najczęściej uczniowie sięgają, zażywają substancji typu tytoń, alkohol środki psychoaktywne. Wyniki przedstawia tabela nr 18.

Tabela 18.

	nigdy	na spotkaniach z rówieśnikami poza szkołą, gdy nie ma dorosłych	na spotkaniach w szkole (np. dyskoteki), gdy dorośli nie widzą	na spotkaniach młodzieżowych za wiedzą rodziców lub nauczycieli	w domu, przy rodzicach, na specjalnych uroczystościach	w domu w różnych sytuacjach (za wiedzą rodziców)	w drodze do szkoły lub do domu	w szkole lub w okolicy, na przerwach	w samotności, gdy nikogo nie ma w pobliżu	inne
tytoń/e-papierosy	35%	15%	0%	1%	0%	0%	0%	3%	1%	5%
alkohol	64%	21%	0%	1%	4%	3%	0%	0%	0%	7%
leki w celu odurzania się	94%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	5%
dopalacze	95%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	5%
marihuana/haszysz	84%	8%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	5%
inne narkotyki	95%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	4%

Źródło: Badania uczniów Szkoły Podstawowej nr 3

Zapytano uczniów w jaki sposób najczęściej zdobywają tytoń, alkohol i inne substancje psychoaktywne. Wyniki przedstawia tabela nr 19.

Tabela 19.

	nie dotyczy mnie to	jestem częstowany przez rówieśników	jestem częstowany przez osoby starsze o kilka lat	kupuję w sklepie lub w kiosku	kupuję od kogoś poza szkołą	kupuję od kogoś w szkole	"podbieram" z domu	inne
tytoń/e-papierosy	73%	11%	7%	8%	0%	0%	0%	1%
alkohol	65%	13%	7%	3%	4%	0%	0%	8%
leki w celu odurzania się	98%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%
dopalacze	97%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	1%
marihuana/haszysz	88%	4%	0%	0%	3%	1%	0%	4%
inne narkotyki	98%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%

Źródło: Badania uczniów Szkoły Podstawowej nr 3

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

Zapytano uczniów o częstotliwość przyjmowania substancji psychoaktywnych, alkoholu, leków w ostatnim roku. Wyniki przedstawia tabela nr 20.

Tabela 20.

	nigdy	raz w życiu	kilka razy w życiu	kilka razy w ostatnim roku	kilka razy w ostatnim miesiącu	kilka razy w ostatnim tygodniu	codziennie
palisz tytoń/e-papierosy	60%	5%	11%	4%	5%	4%	11%
pijesz piwo	55%	9%	14%	8%	9%	4%	1%
pijesz wino	69%	11%	7%	8%	3%	1%	1%
pijesz wódkę lub inne mocne alkohole	68%	9%	3%	10%	9%	0%	1%
upijasz się	81%	3%	3%	7%	4%	1%	1%
masz okazję zażyć lek w celu odurzenia się	96%	1%	1%	1%	0%	0%	1%
zażywasz leki w celu odurzenia się	98%	0%	0%	0%	1%	0%	1%
masz okazję spróbować dopalacza	98%	0%	0%	1%	0%	0%	1%
zażywasz dopalaczy	98%	0%	0%	0%	1%	0%	1%
masz okazję zapalić marihuanę/haszysz	83%	4%	1%	5%	4%	0%	3%
palisz marihuanę/haszysz	86%	5%	0%	1%	5%	0%	3%
masz okazję spróbować innego narkotyku	96%	0%	0%	1%	0%	0%	3%
zażywasz inne narkotyki	96%	0%	0%	0%	1%	0%	3%

Źródło: Badania uczniów Szkoły Podstawowej nr 3

W badaniu zestawiono opinię respondentów na temat picia alkoholu i eksperymentowania z narkotykami. Wyniki przedstawia tabela nr 21 i 22.

Tabela 21.

	prawda	nie wiem	fałsz
ludzie z mocną głową mogą wypić więcej bez szkody dla zdrowia	15%	37%	48%
piwo to nie jest alkohol	13%	25%	62%
prawdziwy mężczyzna od czasu do czasu musi się upić	11%	31%	58%
kierowca przed jazdą może bez szkody wypić trochę alkoholu	2%	22%	76%
alkohol jest dobrym lekarstwem na niektóre dolegliwości	16%	38%	46%
osoby uzależnione piją, dlatego, że mają słaby charakter	13%	50%	37%
pijąc tylko piwo nie można się uzależnić	10%	40%	50%
alkohol jest bardziej szkodliwy dla nastolatka, niż dla czterdziestolatka	39%	52%	9%
alkoholizm jest chorobą	59%	31%	10%
można przewidzieć, kto spośród pijących uzależni się	28%	52%	20%
alkoholizm jest problemem rodziny, a nie jednostki	24%	55%	21%
dziewczynom imponują chłopcy, którzy piją	4%	54%	42%
każdy, kto się upija, jest uzależniony	7%	42%	51%
alkohol ułatwia nawiązywanie kontaktów z ludźmi	24%	44%	32%
wypicie alkoholu pomaga przezwyciężyć zdenerwowanie	23%	55%	23%

Źródło: Badania uczniów Szkoły Podstawowej nr 3

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

Tabela 22.

	prawda	nie wiem	falsz
marihuana jest szkodliwa	39%	35%	26%
można przez rok zażywać co kilka dni narkotyki, a potem po prostu przestać	2%	49%	49%
narkotyki są gwarancją udanej imprezy	4%	31%	65%
każdy narkotyk jest niebezpieczny dla zdrowia	48%	36%	16%
tylko ludzie o słabym charakterze uzależniają się od narkotyków	8%	52%	40%
nawet wzięcie jednej porcji narkotyku może prowadzić do uzależnienia	39%	47%	14%
amfetamina pomaga w dobrym uczeniu się	6%	57%	37%
uzależnienie od narkotyków to rodzaj choroby	48%	44%	8%
ktoś, kto raz zażył narkotyk, jest już narkomanem	6%	48%	46%
zażywanie narkotyków tylko dla zabawy, też prowadzi do uzależnienia	46%	42%	12%
każdy może wyjść z uzależnienia	29%	49%	22%

Źródło: Badania uczniów Szkoły Podstawowej nr 3

III. WYKAZ CELÓW I DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczenie rozmiarów skutków zdrowotnych, społecznych oraz zaburzeń życia rodzinnego wynikających z nadmiernego spożywania napojów alkoholowych oraz zażywania innych substancji psychoaktywnych poprzez prowadzenie szeroko rozumianych działań psychoedukacyjnych, ukierunkowanych na zmianę struktury spożycia oraz wzorów używania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych dla mieszkańców miasta Ostróda.

2. Zadania

Tabela 23. Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu na rok 2021

Działania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonych w Narodowym Programie Zdrowia
1. Wspieranie działań placówek ambulatoryjnych leczenia odwykowego : - finansowanie programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ - pomoc psychologiczna i psychoterapeutyczna osób dorosłych wywodzących się z rodzin z problemem DDA - wyposażenie oraz poprawa warunków lokalowych.	- ilość placówek zdrowotnych leczenia odwykowego systemu ambulatoryjnego świadczącego pomoc osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem - liczba osób objętych pomocą placówki ambulatoryjnej, w tym osób uzależnionych, współuzależnionych oraz DDA - ilość porad udzielonych osobom poniżej 18 r.ż	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
2. Wspieranie programów wczesnej interwencji o potwierdzonej skuteczności takich jak: Candis, Fred goes net i inne.	- liczba uczestników programów wczesnej interwencji	2.3.2 Profilaktyka selektywna 2.3.3 Profilaktyka wskazująca 2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.2.2 profilaktyka selektywna 3.2.3 Profilaktyka wskazująca 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
3. Realizacja programów profilaktycznych, promocji zdrowia w przedszkolach, szkołach oraz innych placówkach oświatowych.	- ilość realizowanych programów edukacyjnych oraz promocji zdrowia, - ilość podmiotów realizujących programy edukacyjne i promocji zdrowia (przedszkola i szkoły), - liczba nauczycieli, wychowawców uczestniczących w zajęciach szkoleniowych, - liczba uczniów biorących udział w	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 3.1.1 Edukacja zdrowotna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

	programach edukacyjnych i promocji zdrowia w placówkach oświatowych - liczba rodziców, opiekunów uczniów biorących udział w programach edukacyjnych i promocji zdrowia w placówkach oświatowych	
4. Realizacja programów profilaktycznych na poziomie uniwersalnym, w tym uwzględniających tematykę niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych tzw. uzależnień behawioralnych oraz nowych środków psychoaktywnych z grupy tzw. dopalaczy oraz palenia tytoniu ze szczególnym uwzględnieniem programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego rekomendowanych.	- ilość realizowanych programów profilaktycznych - ilość podmiotów realizujących programy profilaktyczne - liczba wychowawców i nauczycieli uczestniczących w zajęciach szkoleniowych, - liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych - liczba uczniów objętych programem profilaktycznym	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.2.1 Profilaktyka uniwersalna
5. Realizacja programów profilaktycznych na poziomie selektywnym i wskazującym, w tym uwzględniających tematykę niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych tzw. uzależnień behawioralnych oraz nowych środków psychoaktywnych z grupy tzw. dopalaczy oraz palenia tytoniu ze szczególnym uwzględnieniem programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego rekomendowanych.	- ilość realizowanych programów profilaktycznych - ilość podmiotów realizujących programy profilaktyczne - liczba wychowawców i nauczycieli uczestniczących w zajęciach szkoleniowych, - liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych - liczba uczniów objętych programem profilaktycznym	2.3.2 Profilaktyka selektywna 2.3.3 Profilaktyka wskazująca 3.2.2 Profilaktyka selektywna 3.2.3 Profilaktyka wskazująca
6. Realizacja działań redukujących występowanie ryzykownych zachowań dzieci, młodzieży oraz dorosłych poprzez: - kształtowanie, wzmacnianie rozwoju osobistego i społecznego - realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego, - organizacja wypoczynku letniego i zimowego z działaniami profilaktycznymi.	- ilość podmiotów realizujących programy - liczba osób biorących udział w programie - liczba dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo - rekreacyjnych - ilość wyznaczonych obiektów, w których będą odbywać się zajęcia - liczba uczestników wypoczynku letniego i zimowego	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
7. Prowadzenia działania informacyjno - edukacyjnych oraz zagospodarowania czasu wolnego, ukierunkowanych na rozwój osobisty, społeczny i profilaktykę uzależnień skierowanych do dzieci i młodzieży w formie działań pozalekcyjnych.	- liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w różnych formach działalności (warsztaty, kółka zainteresowań, zajęcia sportowo - rekreacyjne, szkolenia, seminaria, konferencje, koncerty)	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna
8. Zapewnienie dzieciom pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej w ramach działań opiekuńczo-wychowawczych realizowanych przez w/w placówki.	- ilość podmiotów realizujących działania opiekuńczo - wychowawcze i profilaktyczne - liczba uczestników zajęć	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna
9. Propagowanie wśród mieszkańców miasta Ostróda postawy abstynenckiej oraz zdrowego stylu życia poprzez takie działania jak: - kampanie edukacyjne, festyny tzw.	- ilość osób uczestniczących w działaniach - ilość festynów, na których realizowano działania edukacyjne	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

strefy aktywności rodzinnej, publikacja artykułów i informacji prasowych, emisje radiowe i telewizyjne. Realizacja kampanii społecznych przeciw uzależnieniom i przemocy w rodzinie w zakresie promowania zdrowego stylu życia bez nałogów.	- ilość artykułów, publikacji prasowych o tematyce uzależnień - ilość prowadzonych kampanii społecznych	3.1.1 Edukacja zdrowotna
10. Realizacja szkoleń, programów edukacyjno - profilaktycznych dla różnych grup zawodowych i wiekowych, w tym profilaktyka alkoholowego zespołu płodowego, HIV, AIDS.	- liczba uczestników - ilość zrealizowanych szkoleń i programów	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja zdrowotna
11. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjno- informacyjno - profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień, przemocy oraz innych zachowań ryzykownych Zakup prenumeraty i literatury fachowej z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy w rodzinie i innych zachowań ryzykownych.	- ilość zakupionych materiałów oraz literatury fachowej - ilość zakupionych prenumerat	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja zdrowotna
12. Prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym i Informacyjnym dla: uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem, członków ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie i innych kryzysów.	- liczba osób korzystających z porad, w tym psychologicznych, psychologiczno - terapeutycznych, konsultanta d/s przeciwdziałania przemocy w rodzinie - ilość porad	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych. 3.3 Redukcja szkód rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.
13. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez dofinansowanie Centrum Integracji Społecznej, którego celem jest aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu uzależnienia od alkoholu lub środków odurzających i ich rodzin.	- liczba osób objętych zatrudnieniem socjalnym w ciągu roku - liczba osób skierowanych do zatrudnienia socjalnego - liczba osób, które podjęły pracę w wyniku uczestnictwa w zajęciach CIS	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
14. Wspieranie i organizowanie wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie miasta Ostróda we współpracy i innymi podmiotami.	- liczba osób biorących udział w programie - ilość godzin przepracowanych na rzecz miasta Ostróda i innych podmiotów	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
15. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, poprzez: - dofinansowanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - organizacja i/lub dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje dla służb instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, - dofinansowanie programów terapeutycznych, psychoedukacyjnych dla osób z rodzin uzależnionych, doświadczających przemocy w rodzinie	- liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy - liczba uczestników programów edukacyjno - profilaktycznych - ilość osób uczestniczących w programach - ilość osób objętych procedurą "Niebieska Karta" - ilość rodzin objętych działaniami grupy roboczej - ilość porad	3.1.1 Edukacja zdrowotna 3.1.2 Szkolenie kadry 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

- finansowanie pomocy psychologicznej, psychologiczno - terapeutycznej, konsultanta d/s przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego/ grup roboczych dla rodzin objętych procedurą "Niebieska Karta" - dofinansowanie/ sfinansowanie programów edukacyjno – profilaktycznych.		
16. Organizacja i dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje realizatorów programów profilaktycznych, w tym dla pracowników oświaty, pomocy społecznej, członków KRPA. Przeprowadzenie szkoleń, seminariów, konferencji dla osób zawodowo zajmujących się działaniami profilaktycznymi, terapeutycznymi, interwencyjnymi.	- liczba osób korzystających ze szkoleń - liczba przeprowadzonych konferencji, szkoleń i seminariów - liczba osób, zajmujących się działaniami profilaktycznymi, terapeutycznymi, interwencyjnymi, uczestniczących w szkoleniach, seminariach i konferencjach	2.2 Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu narkomanii. 3.1.2 Szkolenie kadr.
17. Przeprowadzeni badań, diagnoz dotyczących używania alkoholu i narkotyków oraz problematyki przemocy w rodzinie oraz innych zachowań ryzykownych wśród uczniów, nauczycieli, kadry zawodowej oraz populacji mieszkańców miasta Ostróda.	- ilość przeprowadzonych badań, diagnoz - liczba osób biorących udział w badaniach	2.5 Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych środków psychoaktywnych oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych 3.4 Diagnozowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu
18. Prowadzenie systemu informacyjnego o realizowanych działaniach z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i zapobieganiu przemocy oraz podmiotów realizujących w/w zadania.	- liczba stron zawierających informacje o realizowanych działaniach	3.1.1 Edukacja zdrowotna
19. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	- ilość uczestników objętych wsparciem placówki	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja zdrowotna
20. Obsługa administracyjno - biurowa Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym: a) ustalenie i wypłata wynagrodzenia członków Komisji za realizację zadań wynikających z Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, b) sporządzanie postanowień związanych z opiniowaniem wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, c) zawieranie umów ze specjalistami pracującymi na	- ilość przyjętych wniosków dotyczących o zobowiązanie do leczenia odwykowego - liczba osób, z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy motywujące do leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu - liczba osób skierowanych na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu do biegłych sądowych - liczba opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - liczba osób, wobec których Komisja wystąpiła z wnioskiem do sądu o wydanie postanowienia o zobowiązaniu do leczenia odwykowego - ilość wydanych postanowień GKRPA dot. zaopiniowania wniosków przedsiębiorców wydanie zezwoleń na	3.1.3 Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓDA NA ROK 2021**

rzec Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym m.in za wykonanie badań oraz wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez biegłych sądowych, d) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ (reklam, promocji) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego. e) prowadzenie przez Policję i Straż Miejską interwencji w związku z łamaniem zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych, f) inne działania Komisji wynikające z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	sprzedaż napojów alkoholowych - liczba założonych procedur "Niebieska Karta" w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie	
Ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych	- ilość przeprowadzonych kontroli zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - ilość wszczętych i zakończonych postanowień w sprawie cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - liczba uchwał podjętych przez Radę Miejską Ostróda mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych	

IV. FINANSOWANIE PRORAMU

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących głównie z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych planowanych w budżecie Miasta w dziale **851** - ochrona zdrowia, rozdział **53** - zwalczanie narkomanii, rozdział **54** - przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Dodatkowym źródłem finansowania zadań określonych w Programie mogą być inne środki pozyskane przez Miasto.

V. KOORDYNACJA I REALIZACJA PROGRAMU

Za koordynację i realizację zadań programu odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie.

Program będzie realizowany we współpracy z innymi podmiotami, w tym w szczególności:

- Urzędem Miejskim w Ostródzie,

- podmiotami i instytucjami realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statusowych,
- organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statusowych,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- organizacjami kościelnymi oraz związkami wyznaniowymi.

VI. MONITOROWANIE REALIZACJI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Celem monitorowania działań określonych w Programie jest uzyskanie informacji zwrotnej. Oznacza systematyczne zbieranie danych i ich interpretację w celu określenia efektywności realizowanych zadań po ich zakończeniu.

Proces ten stanowi podstawowe źródło informacji dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii i innych zachowań ryzykownych.

Monitorowanie zrealizowanych działań w szczególności polegać będzie na:

- analizie sprawozdań ze zrealizowanych zadań,
- pozyskaniu i analizie danych statystycznych i epidemiologicznych stanowiących podstawę do oceny skali występowania uzależnienia,
- pozyskiwaniu danych od podmiotów zajmujących się realizacją zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

VII. MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Zadania Komisji

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1492). Komisje i jej skład powołuje Burmistrz Miasta Ostróda stosownym zarządzeniem.

1. Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - udzielanie informacji o sposobach, miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na specjalistyczne badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (sporządzona przez dwóch biegłych sądowych),
 - kierowanie wniosków do sądu w sprawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego,

3. Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz innych zachowań ryzykownych.
4. Prowadzenie czynności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz profilaktycznej.
5. Podejmowanie działań kontrolnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
6. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
7. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z przepisami ustawy.
8. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących promocji i reklam określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
9. Udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego wdraża się na podstawie art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi **"Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od zaspokajania potrzeb rodziny oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego"**.

Sam fakt uzależnienia od alkoholu nie stanowi samoistnej podstawy do zobowiązania danej osoby do poddania się leczeniu odwykowemu. Muszą temu towarzyszyć także określone negatywne zachowania w sferze społecznej.

2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Członkom Komisji za uczestnictwo w pracach i posiedzeniach przysługuje wynagrodzenie w wysokości:

- a) dla Przewodniczącego Komisji - **350,00** złotych brutto miesięcznie,
- b) dla sekretarza Komisji - **300,00** złotych brutto miesięcznie,
- c) dla członków Komisji - **250,00** złotych brutto miesięcznie.

Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa wyżej, stanowi protokół z wykonanych zadań oraz lista obecności z poszczególnych prac i posiedzeń Komisji.

VIII. KOORDYNATOR, REALIZATORZY, PARTNERZY I ADRESACI PROGRAMU

Koordinatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie Sekcja Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Adam Just – Inspektor, e-mail: adam.just@mops.ostroda.pl, tel. **89 642 97 75**

W realizacji Programu uczestniczyć będą również:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie,
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostródzie,
3. Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Ostródzie,
4. Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
5. Jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego,
6. Placówki oświatowe,
7. Organizacje pozarządowe działające w obszarze uzależnień,
8. Kościoły i związki wyznaniowe,
9. Osoby fizyczne i inne podmioty realizujące zadania wynikające z ustaw,
10. Placówki leczenia odwykowego, grupy samopomocowe,
11. Sąd Rejonowy w Ostródzie,
12. Prokuratura Rejonowa w Ostródzie,
13. Komenda Powiatowa Policji w Ostródzie,
14. Straż Miejska w Ostródzie,
15. Placówki opiekuńczo-wychowawcze,
16. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
17. Świetlica socjoterapeutyczna.

IX. ADRESACI PROGRAMU

1. Osoby pijące nadmiernie, w tym uzależnione od alkoholu,
2. Rodziny osób z problemem alkoholowym,
3. Dzieci i młodzież, w tym m.in. z grup podwyższonego ryzyka, ze środowisk zagrożonych z powodu dysfunkcji,
4. Osoby współuzależnione,
5. Osoby zawodowo zajmujące się problematyką alkoholową,
6. Uczniowie szkół podstawowych,
7. Mieszkańcy miasta,
8. Grupy samopomocowe,
9. Uczestnicy zajęć w szkołach nauki jazdy, instruktorzy nauki jazdy.

* Projekt Uchwały dot. Programu poddany konsultacjom społecznym ogłoszony na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Ostródzie.